

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

12.12.2019

г. Заинск

№ 630

«2017-2021 елларга Зэй муниципаль районының экологик иминлек программасын раслау турында» 2016 елның 27 декабрдәге 3006 номерлы Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты карарына үзгәрешләр кертү турында»

Әйләнә-тирә мохитне пычратуга каршы юнәлдерелгән чараларның нәтижәлелеген арттыру, хужалык һәм башка эшчәнлекнең тирә-юньгә тискәре йогынтысын кисәтә торган чаралар комплексы уздыру максатларында, Зэй муниципаль районы Уставының 45 статьясына таянып, Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты

карап бирә:

1. Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының 2016 елның 27 декабрдәге 3006 номерлы карары белән расланган 2017-2021 еллардагы Экологик куркынычсызлык программасына (алга таба - Программа) үзгәрешләр кертергә, программаны кушымталар нигезендә яңа редакциядә баян итәргә.
2. Әлеге карарны билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга.
3. Карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Башкарма комитет житәкчесе

И.Ф. Хафизов

И.В. Губайдулина
(85558)3-37-47

«2017 - 2021 елларга Зэй муниципаль районының экологик иминлеге программасы» паспорты

Программаның исеме	«2017 - 2021 елларга Зэй муниципаль районының экологик иминлеге программасы»
Программаны эшләү өчен нигезләр	«Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон "2012 - 2020 елларга "Әйләнә-тирә мохитне саклау" Россия Федерациясе дәүләт программасын раслау турында" Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2014 елның 15 апрелдәге 326 номерлы карары (2016 елның 13 августындагы ред.) «2014-2020 елларга Татарстан Республикасы әйләнә-тирә мохитен саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану» дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 28 декабрдәге 1083 номерлы карары
Заказчы	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты һәм бурычлары	<p>Төп максатлар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - экологик иминлек дәрәжәсен күтәрү һәм табигать системаларын саклау - тотрыклы үсешнең һәм халыкның социаль-иқтисадый якланганлыгының кирәкле шарты буларак, ресурслардан рациональ һәм экологик яктан имин файдалану - Зэй муниципаль районы халкының тормыш сыйфатын һәм сәламәтлеген яхшырту өчен кирәкле шартлар буларак әйләнә-тирә мохитнең уңай торышын тәмин итү <p>Төп бурычлар:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Зэй муниципаль районы территориясендә атмосфера һавасының сыйфатын яхшырту. • Зэй муниципаль районы территориясендә өске сулыкларның сыйфатын яхшырту.

	<ul style="list-style-type: none"> • Табигать комплексларын, шул исәптән урманнарны янадан утырту һәм үсемлекләр, хайваннар дөньясының биологик төрлелеген саклау һәм торгызу. • Халыкның сәламәтлеге торышын яхшырту, авыруларны киметү. <p>Калдыкларны эшкәртү һәм үтилләштерү системасын кертү.</p> <p>Зәй муниципаль районы территориясендә әйләнә-тирә мохит сыйфатын жайга салу.</p> <p>Территорияне комплекслы бәяләүне тәмин итү, экологик яктан имин булмаган зоналарны ачыклау, экологик иминлек өлкәсендә мәгълүмат ресурсларын булдыру һәм аларга ярдәм итү.</p> <p>Халыкның экологик культурасы системасын, гражданлык үзәңи дәрәжәсен һәм әйләнә-тирә мохит сыйфатын тәмин итү өлкәсендә активлығын үстерү</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары</p>	<p>2017 - 2021 еллар</p>
<p>Подпрограммалар исемлеге</p>	<p>Программа экологик һәм икътисадиый вәзгыятькә бәйле рәвештә даими төзәтелә торган конкрет ярдәмче программалар системасы аша гамәлгә ашырыла:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техноген йөкләнешләрне киметү буенча табигатьне саклау чараларын гамәлгә ашыру чаралары: <ul style="list-style-type: none"> - атмосфера һавасын савыктыру һәм саклау чаралары; 2. Су объектларыннан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау чаралары: <ul style="list-style-type: none"> - халыкны чиста эчәргә яраклы су белән тәмин итү чаралары; - суүткәргеч, канализация челтәрләрен һәм корылмаларны киңәйтү, реконструкцияләү һәм төзү чаралары; - сулыкларны төзекләндерү, ландшафтларны торгызу чаралары. 3. Жир ресурсларыннан, үсемлекләр дөньясыннан рациональ файдалану һәм аларны саклау чаралары: <ul style="list-style-type: none"> - житештерү һәм куллану калдыкларын үтилләштерү, жыю, күмү чаралары; - жир ресурсларыннан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау чаралары; - үсемлекләр дөньясын саклау чаралары.

	<p>4. Халыкны савыктыруга юнәлдерелгән чаралар;</p> <p>5. Халыкны экологик яктан тәрбияләү, агарту</p>
<p>Программаны финанслау чыганақлары</p>	<p>Программа чараларын 2017-2021 елларда финанслауның гомуми күләме жирле бюджет акчалары исәбеннән булачак:</p> <p>2017 ел - 7902,0 мең сум; 2018 ел - 7427,8 мең сум; 2019 ел - 4533,8 мең сум; 2020 ел - 3418,8 мең сум; 2021 ел - 3418,8 мең сум;</p> <p>Программаны финанслау Федераль бюджеттан, Татарстан Республикасы бюджетыннан, Зәй муниципаль районы бюджетыннан, законнар нигезендә бюджеттан тыш акчалардан шушы максатларга бүлеп бирелә торган чыганақлар булганда һәм чаралар чикләрендә гамәлгә ашырыла. Программаны бюджет финанславы күләме һәм структурасы барлык дәрәжәдәге бюджетларның расланган параметрлары нигезендә һәм программа чараларын фактта үтәүне исәпкә алып ел саен төгәлләштерелергә тиеш.</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре һәм социаль- иқтисадый нәтижелелек күрсәткечләре</p>	<p>Программаның төп чараларын гамәлгә ашыру, аерым алганда, мөмкинле бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - атмосфера һавасына техноген йөкләнешне минимальләштерергә; - грунт суларының һәм туфракның пычрану дәрәжәсен булдырмакка; - предприятиеләрнең аз калдыклы, ресурсларны саклай торган технологияләргә күчүе, житештерү һәм куллану калдыкларын, үсемлек калдыкларын урнаштыру өчен шартлар тудыру исәбенә сәнәгать калдыклары барлыкка килүне киметергә; - Зәй шәһәренең һәм авыл жирлекләренең урамнарын һәм скверларын яшелләндерү һәм төзекләндерү чараларын гамәлгә ашырырга; - әйләнә-тирә мохит сыйфатын начарайтуны кисәтү буенча кабул ителә торган чараларның оперативлыгын һәм нәтижелелеген арттырырга; - халык сәламәтлегенә техноген йогынты ясау факторларын ачыкларга; - экологик культура, агарту һәм халыкка мәгълүмат бирү дәрәжәсен арттырырга; - әйләнә-тирә мохитнең торышын яхшыртырга, узган һәм агымдагы хужалык эшчәнлегенә бәйлә экологик куркынычларны киметергә;

1. Программа методлары белән проблеманы чишүнен башлангыч торышын анализлау һәм аны хәл итү кирәклеген нигезләү

Татарстан Республикасында житештерүче көчләрнең үсеше матди һәм мәдәни байлыкның үсүенә генә түгел, ә әйләнә-тирә мохитне тагын да интенсив пычрануга һәм экологик тигезлекне бозуга да китерде. Үсә барган эксплуатация һәм табигать ресурсларын эшкәртү белән калдыклар күләме дә арта, алар табигый мохиткә кире кайта. Шуңа күрә хәзерге шартларда жәмгыять һәм табигать арасындагы үзара мөнәсәбәتلәр проблемасын хәл итү беренчел әһәмияткә ия.

Пычрану чыганакалары булып торак-коммуналь предприятиеләрнең, предприятиеләр һәм оешмаларның чистартылмаган коммуналь-көнкүреш һәм сәнәгать агынтылары, нефть продуктларының агып ятуы һәм чүп-чар чыгару тора. Канализация чистарту корылмалары сулыкларга ташлана торган суларны чистартуның заманча таләпләренә җавап бирми торган технологияләргә кулланыла. Житештерү һәм куллану калдыклары әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтының житди факторы, шул ук вакытта икенчел матди ресурслар чыганагы булып тора.

Зәй муниципаль районында елына 660 мең тоннага якин калдыклар барлыкка килә. Болар - сәнәгать, төзелеш һәм биологик калдыклар, шулай ук каты көнкүреш калдыклары һәм агып төшүче сулар.

Сәнәгать калдыклары, каты көнкүреш калдыклары кебек үк, химик составы буенча төрле. Җир асты суларына үтеп керә ала торган һәм туфрак-үсемлек капламына тискәре йогынты ясый торган күп кенә агулы матдәләрнең югары концентрацияле сыек житештерү калдыклары һәм агынты сулар аеруча зур куркыныч тудыра. Калдыкларның төп массасы каты көнкүреш калдыкларының оешкан чүплекләренә чыгарыла, анда әйләнә-тирә мохит өчен яңа куркыныч матдәләр барлыкка килергә мөмкин.

Чүплектәге калдыклар атмосфера явым-төшемнәре белән тәэсир итешкәндә барлыкка килә торган фильтрат аеруча куркыныч санала. Фильтратта органик һәм минераль матдәләр таркалуның күп санлы компонентлары бар. Участокның гидрогеологик төзелешенә бәйле рәвештә фильтрат ясалу сроклары чүплекләрдә калдыклар күмелгәннән соң 1 елдан 25 елга кадәр тирбәлә. Фильтрат белән пычрануга аеруча актив су алмашы зоналары, беренче чиратта грунт суларыдучар була. Чүплек атмосфераны да, гидросфераны да агулый, үсемлек капламын һәлак итә, уңайсыз яшәү тирәлег тудыра. Көнкүреш агым сулары да куркыныч: аларның әйләнә-тирә табигать мохитенә тискәре йогынтысын киметү барлык урбанизацияле территорияләргә мөһим проблемасы булып тора. Куркыныч бу очракта яшәү тирәлегенә бактериаль пычрануы һәм эпидемияләр кабыну ихтималы белән бәйле.

Сәнәгать һәм көнкүреш калдыклары барлыкка килү, куллану, зарарсызландыру, саклау һәм күмү проблемаларына традицион якин килү муниципаль район халкының сәламәтлегенә зыян китерә торган, экологик

тигезләнешне начарайта торган, территориянең пычрануы белән характерлана торган вазгыятькә китерде.

Программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә шәһәрнең сәнәгать предприятиеләре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясауны киметчәк.

Әйләнә-тирә мохиткә тискәре антропоген йөкләнешне киметү аның торышында сыйфатлы унай үзгәрешләргә һәм Зәй муниципаль районы халкының экологик иминлеген арттыруга китерчәк.

Яшәү шартларын яхшырту, шәһәр халкының экологик мәгълүматлылыгын һәм грамоталылыгын күтәрү шәһәрнең тотрыклы үсеше өчен өстәмә стимуллар тәмин итәргә мөмкинлек бирчәк.

2. Төп максатлар һәм бурычлар, гамәлгә ашыру этаплары

Программаның төп максатлары:

- әйләнә-тирә мохитне пычратуның нәтижәләрен бетерүгә юнәлдерелгән чараларның нәтижәлеге күтәрү;

- әйләнә-тирә мохитнең сыйфатында тискәре үзгәрешләргә китерә торган хужалык һәм башка эшчәнлекнең начар йогынтысын кисәтә торган чаралар комплексы үткәрү.

Программаның төп бурычлары:

- шәһәр предприятиеләре тарафыннан атмосферага зарарлы матдәләр чыгаруның билгеләнгән нормаларын үтәү;

- шәһәр предприятиеләре тарафыннан су объектларына пычрата торган матдәләр агызуны киметү;

- су объектларыннан рациональ файдалану һәм аларны саклау;

- жир ресурсларыннан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау;

- шәһәрдә житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итүне оптимальләштерү;

- шәһәрнең яшел фондын саклап калу һәм үстерү;

- шәһәр халкының уңайлы тормыш шартларын тәмин итү;

- халыкны экологик агарту.

Программа 2017 - 2021 елларда гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыру сроклары программа чараларын тәмин итүнең ресурс мөмкинлекләрен исәпкә ала. Бу чор әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә беренче чираттагы бурычларны хәл итәргә һәм, Зәй муниципаль районының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтыны булдырмау максатларында, инфраструктураны тотрыклы үстерү өчен нигез булдырырга мөмкинлек бирә.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаның заказчысы - Зәй муниципаль районы Советы. Программаны гамәлгә ашыру процессы белән идарә итү Зәй муниципаль районы Башкарма комитетына йөкләнгән. Программаның үтәлешен координацияләү Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә инфраструктур үсеш

буенча урынбасарына йөкләнгән. Программаны гамәлгә ашыру механизмы Программаның барлык катнашучыларының вәкаләтләрен һәм җаваплылыгын төгәл бүлешүенә нигезләнә.

4. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программаны финанслау Федераль бюджеттан, Татарстан Республикасы бюджетыннан, Зәй муниципаль районы бюджетыннан, законнар нигезендә бюджеттан тыш акчалардан шушы максатларга бүлеп бирелә торган чыганаclar булганда һәм чаралар чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Программаны бюджет финанславы күләме һәм структурасы барлык дәрәжәдәге бюджетларның расланган параметрлары нигезендә һәм программа чараларын фактта үтәүне исәпкә алып ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

Программаның чаралары буенча эшләр бәясе эшләр башкаруга сметалар нигезендә билгеләнә.

5. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү

Программа чараларын гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген социаль, икътисадый һәм экологик аспектларда карарга кирәк.

Икътисадый нәтижәгә ирешеләчәк:

- су һәм һава пространствосына нормадан тыш зарарлы матдәләр чыгаруларны, сәнәгать һәм көнкүреш калдыкларын үтилләштерүнең заманча ысулларын кертү өчен түлүгә бәйле продукция житештергәндә предприятиеләр чыгымнарын киметү;
- житештерү һәм көнкүрештән чыккан жыентык суларның тискәре йогынтысын киметү.

Экологик нәтижәгә ирешеләчәк:

- әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыны киметү, аны җәелдермәү;
- Зәй муниципаль районы территориясендә урнашкан торак пунктларның санитар торышын яхшырту;
- техноген һәм гадәттән тыш табигый хәлләр килеп чыгу ихтималын киметү белән.

Социаль нәтижәгә ирешеләчәк:

- муниципаль район халкының сәламәтлеген яхшырту;
- әйләнә-тирә мохитнең торышы турында халыкны тагын да мәгълүматлы итү;
- программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәләрендә халыкның кызыксынучанлыгын арттыру;
- гражданның әйләнә-тирә мохит торышы турында белемнәргә

тотрыклы ия булуына ихтыяжларын гамэлгә ашыру юллары аша.

Татарстан Республикасы
Зэй муниципаль районы
Башкарма комитетының
12.12.2019 ел №630
карарына 2 нче кушымта

6. «2017-2021 елларга Зэй муниципаль районының экологик иминлек программасы» төп чаралар планы һәм көтелгән нәтижеләр

№ п/п	Чаралар	Башкаручы оешма	Башкару вакыты	Финанслауның якынча чыганаclarы	Финанс чыгымнарына күздә тотылган ихтыяж (мен сум)					Көтелгән нәтижеләр	
					барлыгы	2017	2018	2019	2020		2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Техноген йөкләнешләрне киметү буенча табигатьне саклау чараларын гамәлгә ашыру чаралары											
1.1. Атмосфера һавасын савыктыру һәм саклау гамәлләре											
1.1.1	2-12 нче номерлы энергетик пар калориферларының регенератив һава жылыткычлары өслекләрен юдыру	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААҖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиенен үз средстволары	1000,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	Пычрату матдәләре чыгаруны киметү: елына NOx -1,03 т, SO2-15,84 т, CO-2,0 т, корым- 0,335 т, маз.көле - 0,043 т. Энергия ресурсларын экономияләүне- 390 тут
1.1.2	Атмосферага газлар белән пычраткыч матдәләр чыгаруны инструментлар ярдәмендә үлчәүләр	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААҖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиенен үз средстволары	44,5	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	Атмосферага пычрату матдәләре чыгаруның сәбәпләрен үз вакытында бетерү
1.1.3	Сан. саклау зонасы чигендә, шәһәрдә предприятие йогынтысы зонасында атмосф. һавасы торышына контроль (инструментлар ярдәмендә углеводородлар күләмен C12-C19)	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААҖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиенен үз средстволары	81,5	16,3	16,3	16,3	16,3	16,3	Атмосферага пычрату матдәләре чыгаруның сәбәпләрен үз вакытында бетерү
1.1.4	Сан. саклау зонасы чигендә атмосфера һавасының торышына контроль	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААҖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиенен үз средстволары	314,5	62,9	62,9	62,9	62,9	62,9	Атмосферага пычрату матдәләре чыгаруның сәбәпләрен үз вакытында бетерү
1.1.5	«Циклон "тузан тоткарлау жайланмасы эшен жайга салу һәм эш нәтижеләлеген тикшерү»	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААҖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиенен үз средстволары	5,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	Атмосфера һавасына пычраткыч матдәләргә чистартмый гына чыгаруны булдырмау. УОГ эшенен нәтижеләлеген билгеләү

1.1.6	КВО фильтрларын һәм полимерлаштыру камераларын алыштыру. ХВО фильтрларында һәм полимерлаштыру камераларында тыгызлыгы 50 кг/м3 булган минераллы плиталар куллану	Зэй шәһәренең «ТЕХНО заводы» ЖЧЖ филиалы	2017-2021	Предприятиенең Үз средстволары	14400,0	2800,0	2900,0	2900,0	2900,0	29000,0	Атмосфера һавасының потенциалы пычрану зонасын булдырмау
1.1.7	Сан. саклау зонасы чигендә атмосфера һавасына һәм тавыш дәрәжәсенә контроль	Зэй шәһәренең «ТЕХНО заводы» ЖЧЖ филиалы	2017-2021	Предприятиенең Үз средстволары	300,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	Нормадан тыш чыгаруларны булдырмау
1.1.8	Пычрату чыганакаларында ПДВ нормалары үтәлешенә атмосфера һавасын тикшерү	Зэй шәһәренең «ТЕХНО заводы» ЖЧЖ филиалы	2017-2021	Предприятиенең Үз средстволары	700,0	140,0	140,0	140,0	140,0	140,0	Нормадан тыш чыгаруларны булдырмау
1.1.9	ПДВ проекттын эшләү	Зэй шәһәренең «ТЕХНО заводы» ЖЧЖ филиалы	2017-2021	Предприятиенең Үз средстволары	150,00				150,00		Нормадан тыш чыгаруларны булдырмау
1.1.10	ССЗ проекттын эшләү	Зэй шәһәренең «ТЕХНО заводы» ЖЧЖ филиалы	2017-2021	Предприятиенең Үз средстволары	120,00	120,00					Нормадан тыш чыгаруларны булдырмау
1.1.11	Вагранкадан чыккан газларны яндырып бетерү системасы фильтрларын алыштыру	Зэй шәһәренең «ТЕХНО заводы» ЖЧЖ филиалы	2017-2021	Предприятиенең Үз средстволары	45000,0	9000,00	9000,00	9000,00	9000,00	9000,0	Нормадан тыш чыгаруларны булдырмау
1.1.12	ПДВ проекттын эшләү	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиенең Үз средстволары	150,0					150,0	Табигатьне саклау законнарын үтәү
1.1.13	ССЗда һәм фильтрация кырларында атмосфера һавасы торышына химик-аналитик контроль	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиенең Үз средстволары	89,0	17,0	17,0	18,0	18,0	19,0	Ташлауларны киметү: шикәр тузаны, агач тузаны
1.1.14	ГОУ жайланмаларына агымдагы ремонт	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиенең Үз средстволары	50,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	Ташлауларны киметү: шикәр тузаны, агач тузаны
1.1.15	ГОУ эшенен нәтижеләлеге тикшереп тору	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиенең Үз средстволары	50,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	Ташлауларны киметү: шикәр тузаны, агач тузаны
1.1.16	ПДВ нормативларын үтәүне тикшереп тору	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиенең Үз средстволары	200,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	Ташлауларны киметү: шикәр тузаны, агач тузаны
1.1.17	Автомобильлардан чыккан газларның токсиклыгын (төтенелеген) контрольдә тоту	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиенең Үз средстволары	30,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	Атмосфера һавасы торышына контроль

Калдыклар чыгару нормаларына производство контроле		«Зэй шикәре» ААЖ	2017 – 2021	Предприятиенен Үз средстволары	100,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	Атмосфера һавасы торышына контроль
1.1.18	Автомобильләрден чыккан газларның токсиклыгын (төгөнлеге) контрольдә тоту	«ЗММК» АЖ	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	8,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	Атмосфера зарарлы матдәләр чыгаруны киметү.
1.1.19	ПДВ нормативларын үтәүгә һәм газ чистарту жайланмалары эшенен нәтижәләгенә лаборатор тикшерү үткөрү	"Аккурайд Уилз Руссия" ЖЧЖ	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	520,0	100,0	105,0	105,0	105,0	105,0	ГОТ и ПБ Калдыклар ташлауга контрольне көчәйтү
1.1.20	Росприроднадзорда ПДВ проекттын эшләү һәм килештерү, пычраткыч матдәләр чыгаруга рөхсәт алу	"Аккурайд Уилз Руссия" ЖЧЖ	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	140,0				140,0		ГОТ и ПБ Табиғатъне законнарын үтәү саклау
1.1.21	Санитар-саклау зонасында тикшеренүләр үткөрү	"Аккурайд Уилз Руссия" ЖЧЖ	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	125,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	ГОТ и ПБ Калдыклар ташлауга контрольне көчәйтү
1.1.22	ПДВ проекттын эшләү	«ТатЭК» ЖЧЖ	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	60,0		60,0				
1.1.23	Автомобильләрден чыккан газларның токсиклыгын контрольдә тоту	«ТатЭК» ЖЧЖ	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	9,0	3,0	3,0	3,0	3,0		
2. Су объектларын рациональ файдалану һәм саклау чаралары											
2.1. Халыкны чиста эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чаралары											
2.1.1	Бөгелде елгасындагы сәнәгать агынтларына һәм су объектына аналитик контроль	"Аккурайд Уилз Руссия" ЖЧЖ	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	300,0	60,0	35,0	35,0	35,0	135,0	Пычрак сулар агызуга контрольне көчәйтү
2.1.2	Поповка авылда чистәменә чистарту	Поповка АЖ башкарма комитеты	2017 - 2021	ЗМР бюджетты	300,0	300,0					Халыкны чиста су белән тәэмин итү
2.2. Сууткәргеч, канализация чөлтәрләр һәм корымаларны кинәйтү, реконструкцияләү һәм төзү											
2.2.1	«Зэй ГРЭСы Генерацияләү компаниясе» ААЖ филиалының 2-12 нче энергоблоктарында май энергоблоктарын һәм суыту турбиналарын һәм тукуландыру насосларын опрессовкалау	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААЖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	250,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	Сулыкларга елына 0,2 тоннага кадр май элөгүнә булдырмау
2.2.2	КТЦ-1,2 котельныйлары һәм турбина булекларенен приямкаларын һәм каналларын ремонтлау һәм	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААЖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	500,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Сулыкларга елына 0,4 тоннага кадр май элөгүнә булдырмау

2.2.3	Фильтрлау кырына сәнегатъ сулары агып төшө торган басымлы торбауаткөргөчлөрне алыштыру	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	210,0	45,0	50,0	55,0	40,0	20,0	Авариясез ышанычлылыкны арттыру эштә
2.2.4	Буа түзү - шартлы чиста су суыткычы	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	14,000	5,0	5,0	4,0			Пычрак ташлауны кимтеү
2.2.5	Юынтык суны радиаль тондыргыч түзү	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	82,0	20,0	22,0	20,0	20,0		Пычрак сулар агызуны кимтеү
2.2.6	Фильтрлау кырларын ремонтлау, валларны ныгыту	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	2320,0	450,0	450,0	470,0	470,0	480,0	Авариясез ышанычлылыкны арттыру эштә
2.2.7	Жир асты резервуарын чистартып, артскважиналарга агымдагы ремонт ясау	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	225,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	Авариясез ышанычлылыкны арттыру эштә
2.2.8	Фильтрлау кырларын бүгү жайланмаларын ремонтлау (D=325 мм)	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	215,0	40,0	40,0	45,0	45,0	45,0	Авариясез ышанычлылыкны арттыру эштә
2.2.9	Агынты һәм табигый суга химик-аналитик контроль	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	965,0	190,0	190,0	195,0	195,0	195,0	Бөгелде мониторинглау элгасын
2.2.10	Артезиан суга химик-аналитик контроль	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	334,0	65,0	65,0	68,0	68,0	68,0	скважиналарда су сыйфатын мониторинглау
2.2.11	Автотранспортны махсуслашкан урында юу	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	215,0	40,0	40,0	45,0	45,0	45,0	Нефть продуктлары ташлауны булдырмау
2.2.12	НДС проектын эшләү	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	200,0	200,0	12,0	12,0			Табигатъне саклау законнарын үтәү
2.2.13	Агынты суларны анализлауга аккредитацияләнгән лаборатория белән шартнамә түзү	«ЗЗМК» АЖ»	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	24,0	12,0					Туфракны пычратуны кимтеү
2.3. Эрозиягә каршы чаралар, сулыкларны саламәтләндрү һәм төзекләндрү, ландшафтларны торгызу											
2.3.1	Су объектын гидрохимик күзәтүләр, Дала Зәе елгасы., пычрак сулар чыгарыла торган урыннан 500 метр өскә һәм аска таба	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААЖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	346,0	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	Предприятиестәрнен Иске Зәйдгә Дала Зәе елгасына шакшы сулар ташлауның йогынтысын ачыклау һәм тикшереп тору максатында локаль дәрәжәдә мониторинг үткәру
2.3.2	Жир асты суларын суыртып су жыю участогын төзекләндрү	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААЖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиениң Үз средстволары	75,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	Грунт суларын пычратуны булдырмау

3.1.20	Икенчел файдаланылырга тиешле калдыкларны аеру максаты белән калдыкларны селектив жыюны оештыру(батарейкалар өчен контейнерлар))	ЗМР башкарма комитеты	2017 - 2021	ЗМР бюджеты	250,0	100,0	150,0	Табиғатне законнарын үтәү	саклау		
3.2.1	Калдыклар белән эш итү өлкәсендә производство контроле тәртибен эшләу	«Зэй шикәре» ААЖ	2017, 2020 г.	Предприятиенен Үз средстволары	140,0	70,0	70,0	70,0			
3.3. Зеленое строительство и охрана растительного мира											
3.3.1	Икенчел матди ресурсларга караган калдыкларны эшкәртүгә һәм үтилләштерүгә ташыру	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААЖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	9384,0	1876,8	1876,8	1876,8	Өйләнә-тирә мохиткә йөкләнеш елына 3,67 мең т/га кимегән		
3.3.2	Предприятие территорияләрен яшелләндерү	«Зэй шикәре» ААЖ	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	50,0	10,0	10,0	10,0	Өйләнә-тирә мохитне пычратуның кимүе		
3.3.3	Яшел үсентеләр сатып алу һәм утырту, агаclarны санитар кисү	ЗМР башкарма комитеты	2017 - 2021	ЗМР бюджеты	9216,0,0	3116,0	2000,0	1800,0	1300,0		
3.3.4	Яшел үсентеләр күчреп утырту өчен жиһаз сатып алу	ЗМР башкарма комитеты	2017 - 2021	ЗМР бюджеты	1450,0	1450,0					
4. Халыкны экологик яктан тәрбияләү, белем бирү һәм агарту											
4.1	Өйләнә-тирәне саклау мәсьәләләре буенча персоналның квалификациясен күтәрү	«Зэй ГРЭСы генерацияләү компаниясе» ААЖ филиалы	2017 - 2021	Предприятиенен Үз средстволары	75,0	15,0	15,0	15,0	Табиғатне саклау эшчәнлегенен нәтижәлеге арттыру		
4.2	Халыкара «Жир көне», «Экологик белемнәр көне», «Урман көне»нә багышланган экологик акцияләр оештыру, «Эзләнү һәм казанышлар офыклары» фәнни-гамәли конференциясе, «Чиста урман», «Сьерчык оясы» экологик акцияләре	«ТР ЗМР мэгариф идарәсе» МКУ	2017 - 2021	ЗМР бюджеты	100,0	20,0	20,0	20,0	Табиғый бергәлекләр системасы һәм анда кеше урыны турында бербөтен фәнни күзаллаулар һәм белемнәр формалаштыру		
4.3	Күрсәтмә-экологик мәгълүмат эзерләү	«ТР ЗМР мэгариф идарәсе» МКУ	2017 - 2021	ЗМР бюджеты	100,7	30,0	16,3	26,8	8,8	18,8	Экологик белемнәр дәрәжәсен арттыру

4.4	«Эко Зей», «Чиста шәһәр – безнең эшебез», «Йолдызлы жыештыру», «Агач утырт», «Яшьләр-чүпкә каршы», «Ага чишмә челтер-челтер», «Шәһәр «оБЕРЕГай», «Шәһәр елгаларына - чиста ярлар», «Яшьтән табигать турында кайгыртып торыйк», «Кеше булып калыйк!» экологик акцияләре	«ТР ЗМР яшьләр эшләре идарәсе» МКУ	2017 - 2021	ЗМР бюджеты	157,0	30,0	30,0	37,0	30,0	30,0	Экологик белемнәр дәрәжәсен арттыру
4.5	«Яшел дөнья үз кулларында» экологик конференциясе, «Экодулкын» I шәһәр экологик яшьләр форумы	«ТР ЗМР яшьләр эшләре идарәсе» МКУ	2017 - 2021	ЗМР бюджеты	20,0	20,0					
4.6	9-11 сыйныф укучыларын профилльле эзерләү буенча эш	«ТР ЗМР мәгариф идарәсе» МКУ	2017 - 2021	Мәгариф идарәсенең төп эшчәнлеген финанслау	чыгымнар сыз						Алынган экологик белемнәрне конкрет эш урынында, үзенч булчак һөнәри эшчәнлегендә грамоталы файдалану
4.7	Мәктәп балаларына экологик белем бирү буенча авторлык программалары конкурсы	«ТР ЗМР мәгариф идарәсе» МКУ	2017 - 2021	Мәгариф идарәсенең төп эшчәнлеген финанслау	чыгымнар сыз						Укучыларны һәм укытуучыларны табигатьне саклау ижтимагый эшчәнлегенә жәлеп итү
4.8	Белем бирү учреждениеләре базасында оештырылган экологик отрядларның эшчәнлеген оештыру	«ТР ЗМР мәгариф идарәсе» МКУ	2017 - 2021	Мәгариф идарәсенең төп эшчәнлеген финанслау	чыгымнар сыз						Укучыларны практик экологик эшчәнлеккә жәлеп итү
4.9	Лаборатор эшләр өчен ЭХБ (экология, химия, биология) класс комплекты	«ТР ЗМР мәгариф идарәсе» МКУ	2017 - 2021	ЗМР бюджеты	111,0	111,0					Төп мохитләр - һава, су һәм туфракны, шулай ук азык-төлек продуктларын экологик тикшеренүләрдә, әлеге тирәлек турында фәнни күзаллаулар кулланып, укучылар тарафыннан күрсәтмә тәжрибеләрне мөстәкыйль уздыру
	Мунципаль бюджет средстволары				26701,2	7902,0		4533,8	7427,8	3418,8	3418,8

	100359	20303,8	20110,8	19887,8	20097,8	19958,8	
Предприятияларнең үз средстволары							
Барлығы	127060,2	28205,8	27538,6	24421,6	23516,6	23377,6	

Татарстан Республикасы
Зэй муниципаль районы
Башкарма комитетынын
12.12.2019 ел №630
караына кушылта

Акчаларны еллар һәм чыганақлар буенча бүлү таблицасы

№ п/п	Чараларнын исеме	Финанс лау чыганақ лары	Финанс чыгымнарына күздә тотылган ихтыяж (мең сум).								Индикаторларнын әһәмияте				
			2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел			
			Барлы гы	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел	ел	ел	ел	ел	ел		
1	Санкцияләнгән чүплекләргә юк итү										1	1	1	1	1
2	Карьерларны рекултивацияләү										5	2			
3	Карьерларны проектлау: Канаш карьеры (карбонат тоқымнары), Алкин карьеры (карбонат тоқымнары), Кәдек карьеры (карбонат тоқымнары), Карьерларны торгызу: Поповка карьеры (суглин), Чубуклы карьеры ташлы ком чыгару буенча, Югары Шепкә карьеры (известьтле тоқымнар), Югары Налим ком карьеры тоқымнар), Югары Налим ком карьеры	1145,0	845,0	300,0							1	1	1		
4	Поповка авылында чышмәне чистарту	300,0	300,0												
5	Кабан Бастрык авылында чышмәне төзекләндерү	300,0		300,0											
6	Сармаш Баш авылында чышмәне төзекләндерү	300,0		300,0											
7	Гулькин авылында "Святой родник" чышмәсен төзекләндерү	300,0		300,0											
8	Куш Елга авылында чышмәне төзекләндерү	300,0			300,0										
9	Кара Елга авылында чышмәне төзекләндерү	400,0		400,0											
10	Урсаво авылында чышмәне төзекләндерү	300,0		300,0											
11	Старое Маврино авылында чышмәне төзекләндерү	300,0													
12	Ал. Слобода авылында чышмәне төзекләндерү	300,0													
13	Тюгеевка авылында чышмәне төзекләндерү	300,0													
14	Бөгелде елгасының үзәннәрен чистарту һәм ярларын ныгыту	470,0		470,0											
15	ГТС капиталы ремонтты буенча проект-смета документларын эшләү	1390,0		990,0						400					
16	ГТСны декларация алды тикшерүе	900,0		300						200,0					
19	ГТС зыяны хисабы + иминиятләштерү	1060,0								600,0					
20	Буаның ярларын ныгыту, янгынта каршы чара буларак (Поповка, Яна Налим)	200,0								100,0					
21	Кармалка елгасының юлын чистарту һәм су саклау зонасы ярларын ныгыту	1000,0	1000,0												
22	Яшелләндерү буенча эш, агачларны санитар килү.	9216,0,	3116,0	2000,0	1800,	800,0	1300,0	600	400	400	500	750			

